

Can Crespí, un casal amb ressons literaris

Dona Rosa Ribera Carbonell (1834-1924), vídua de don Miquel Villalonga Gelabert, que morí amb el grau de coronell, oncle del pare de Llorenç Villalonga, era la contrafigura literària de dona Obdúlia Montcada a *Mort de Dama*; tenia fama de ser la llengua més temible i perillosa que hi havia dins Palma. Fins i tot la premsa local es feia ressò de les festes que organitzava, amb participació de persones de les classes altes ciutadanes. Opulenta i isabelina, anava sempre endolada. Vivia al casal del carrer de Sant Roc, 1, al barri de la Catedral. Jaume Vidal Alcover així ens ho recorda: “Al carrer de Sant Roc, just a la raconada que fa amb el de Sant Sebastià, hi ha la casa on diuen que va morir dona Obdúlia Montcada, l’esperpèntica heroïna de *Mort de Dama*”.

Llorenç Villalonga conta així la mort de Dona Obdúlia:

“Saló i cambra nupcial de dona Obdúlia, llits amb grans cortinatges –una veritable cascada de púrpura-. Parets folrades així mateix de vermell. La cambra, diminuta i sumptuosa, és un reliquiari. No espereu veure la senyora que reposa darrera les seves cortines. Tanmateix, aquest silenci i aquesta serenitat són altament dramàtics. Considerau l’escena: la casa és gran, un poc atrotinada. Entrada, pati d’honor i salons sumptuosos. També la senyora fou arrogant, poderosa. La senyora que reposa –petita, fràgil i arrugada- darrera una enlluernadora cascada de púrpura.

Dona Obdúlia roman immòbil un moment dins la solitud de la petita cambra roja cardenalícia. La mort ha trucat a la porta. Quan se sàpiga la nova, la ciutat es commourà. Ara el silenci és impressionant. Entrada amb columnes, pati d’honor, sales amb sostils de cinc metres d’alçada, algunes criades velles, un cotxer decrepit... i darrera les seves porpres una minvada nina octogenària, antany opulenta. Només Remei Huguet, dolça i ubiqua, és vora els cortinatges. En veu baixa augura l’orella d’una serventa:

-Es mor. Està freda... Et dic que es mor.

La domèstica volia cridar el metge i el confessor, però Remei la refrenava. Sí, calia fer-ho però amb ordre i sense perdre el cap.

Haurem de fer tantes coses... A sa sala rodona no hi ha cortines ni catifes. Com s’han de rebre ses visites a una casa sense cortines? Lo primer, Tonina, és lo primer. Ja és segur que convé dur-li la comunió, però, on és s’adreç des combregar? Idò haurem de preparar uns canelobres i una plangana. Què dius? Que tampoc no té rentamans de plata? No pot esser! Mira, ara que me’n record, és necessari comptar es coberts. Haurem de tancar tots ets armaris. Tonina, filla meva, tancar-ho tot. Senyor, quin trastorn tan gros és una mort!”

Font: Villalonga, L.: *Mort de Dama*, 12 / Vidal Alcover, 70 / Pomar, J.: 37-38 / Valero, G.: Palma, ciutat de narrativa, p. 16.